

บทความกรมพัฒนาที่ดิน

ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โทร.0-2579-8515 โทรสาร.0-2941-2139

<http://www.ddd.go.th> E-mail Address: ofs_5@ddd.go.th

พระราชดำริเชื่อนขุนด่านปราการชล

สร้างคุณภาพชีวิตเกษตรกร

“ขจัดภัยแล้ง – น้ำท่วม - ดินเปรี้ยว”

บทความที่ 29 / 2551

ประกิต เพ็งวิชัย / เรียบเรียง

พระราชดำริเชื่อนขุนด่านปราการชล

ความเป็นมาชื่อเดิม “เขื่อนคลองท่าด่าน”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานพิจารณาก่อสร้างเขื่อนคลองท่าด่าน ณ บ้านท่าด่าน ตำบลหินตั้ง อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2536 เพื่อบรรเทาอุทกภัยในลุ่มน้ำนครนายก มีน้ำใช้เพื่อเกษตรกรรม 185,000 ไร่ และเพื่ออุปโภคบริโภค รวมทั้งแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว ลักษณะเป็นเขื่อนคอนกรีตบดอัด สูง 93 เมตร ยาว 2,594 เมตร เก็บกักน้ำได้ 224 ล้านลูกบาศก์เมตร เริ่มก่อสร้างเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2542 นอกจากนี้ยังช่วยบรรเทาปัญหาอุทกภัยและแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยวในเขตจังหวัดนครนายก ด้วย

และวันเสาร์ที่ 2 มิถุนายน 2544 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์โครงการฯ ซึ่งนำความปลื้มปีติมาสู่ประชาชนในจังหวัดนครนายกและจังหวัดใกล้เคียงอย่างหาที่สุดไม่ได้

ต่อมาเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2549 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานชื่อ “เขื่อนคลองท่าด่าน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ” เป็นชื่อใหม่ว่า “เขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำรินับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

จากความทุกข์ร้อนของราษฎร จังหวัดนครนายก ที่ต้องเผชิญกับปัญหาภัยแล้ง ภัยน้ำท่วม และปัญหาดินเปรี้ยวเป็นประจำทุกปี โดยพื้นที่โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็น

พื้นที่เป้าหมายในการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ แหล่งน้ำ และแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยวในจังหวัดนครนายก ซึ่งขอบเขตพื้นที่โครงการครอบคลุมพื้นที่ 4 อำเภอ 19 ตำบลของจังหวัดนครนายก ได้แก่

1. อำเภอเมืองนครนายก ประกอบด้วยตำบลคงละคร ตำบลคอนยอก ตำบลท่าช้าง ตำบลสาริกา ตำบลหินตั้ง ตำบลศรีนาวา ตำบลศรีจุฬา ตำบลนครนายก ตำบลวังกระโจม และตำบลท่าทราย
2. อำเภอปากพลี ประกอบด้วยตำบลเกาะโพธิ์ ตำบลปากพลี ตำบลท่าเรือ ตำบลหนองแสง และตำบลเกาะพลวง
3. อำเภอองครักษ์ ประกอบด้วยตำบลทรายมูล ตำบลบางสมบุรณ์ และตำบลบางลูกเสือ
4. อำเภอบ้านนา ประกอบด้วยตำบลบางอ้อ และพื้นที่ 2 อำเภอ 3 ตำบลของจังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่
 1. อำเภอบ้านสร้าง ประกอบด้วยตำบลบางพลวง และตำบลบ้านสร้าง
 2. อำเภอเมืองปราจีนบุรี ประกอบด้วยตำบลวัดโบสถ์

“เขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ” จัดตั้งเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำต้นทุนให้กับพื้นที่ลุ่มน้ำสาขานครนายกตอนบน ช่วยเหลือเกษตรกรรตอนล่างของจังหวัดนครนายก มีน้ำทำการเพาะปลูก อุปโภค บริโภค และบรรเทาอุทกภัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี จากการสำรวจพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการส่งเสริมพัฒนาอาชีพในโครงการฯ จำนวน 96 หมู่บ้าน พบว่า มีจำนวนประชากรทั้งสิ้นรวม 39,981 คน จำนวนครัวเรือน 10,148 หลังคาเรือน จำนวนแรงงานที่ประกอบอาชีพและมีรายได้ 17,659 คน และรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี 32,158 บาท วิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสังคมเกษตรกรรม มีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายทำเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ปัญหาสำคัญในภาพรวมของจังหวัดนครนายก¹ คือพื้นที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.70 ของจังหวัดดินไม่เหมาะสมกับการเกษตร ได้แก่ ดินเปรี้ยวจัด ขาดความอุดมสมบูรณ์ และมีอินทรีย์วัตถุน้อย เป็นต้น

จากต้นกำเนิด ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำนครนายก ที่กลายเป็นสายน้ำเส้นเลือดหล่อเลี้ยงพื้นที่ในเขตอำเภอเมืองนครนายก อำเภอบ้านนา อำเภอปากพลี และอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ติดต่อกับอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ซึ่งแม่น้ำนครนายกไหลมาบรรจบกับแม่น้ำปราจีนบุรี กลายเป็นแม่น้ำบางปะกงก่อนไหลลงสู่อ่าวไทย

ด้วยลักษณะภูมิประเทศบริเวณลุ่มน้ำเป็นหุบเขาแคบๆ และพื้นที่สูงชัน ประกอบกับมีผิวดินตื้นและลาดเทมาก ระดับน้ำใต้ดินมีน้อยมากเป็นเหตุให้เกิดน้ำไหลบ่าอย่างรุนแรงในช่วงฤดูฝน และน้ำท่วมขังบริเวณพื้นที่ราบเป็นเวลานาน ช้ำยังมีปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

ลักษณะดิน โดยทั่วไป มีลักษณะแตกต่างกันออกไป ทั้งดินบนที่ดอนและที่ราบลุ่มตั้งแต่บริเวณที่ราบลุ่มตอนล่าง อำเภอองครักษ์ อำเภอปากพลีจนถึงอำเภอเมืองนครนายก ส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวมีความเป็นกรดสูงหรือที่เรียกว่าดินเปรี้ยวจัด เกษตรกรมักจะใช้ประโยชน์ที่ดินด้วยการทำนา การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นและไม้โตเร็วต่างๆ โดยการยกร่องเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่น้ำท่วมขัง และในบริเวณดังกล่าวยังคงมีส่วนที่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม เฉพาะบางบริเวณใช้ประโยชน์ในการทำนา 2 ครั้ง หรืออาจปลูกพืชอายุสั้นในฤดูแล้งเนื่องจากมีระบบการชลประทานครอบคลุมอยู่ หรือใกล้กับแหล่งน้ำธรรมชาติ ถัดจากบริเวณเหล่านี้ขึ้นไปทางตอนเหนือของอำเภอเมือง และอำเภอปากพลี เป็นพื้นที่ราบค่อนข้างลุ่มปานกลาง แต่ดินมักจะมีทรายปนอยู่ซึ่งก็สามารถใช้ประโยชน์ในการทำนาได้เช่นเดียวกัน หลังจากนั้นพื้นที่ค่อยๆ ยกตัวสูงขึ้นเล็กน้อยมีสภาพเป็นที่ดอนสลัดที่เนินข้าง เป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทราย และดินร่วนปนทราย

กรมพัฒนาที่ดินเร่งสนองพระราชดำริและพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด

ในพื้นที่โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พื้นที่โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชลอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แบ่งพื้นที่ราบลุ่ม ที่มีปัญหาดินเปรี้ยวจัดและดินกรดเล็กน้อย มีพื้นที่ประมาณ 191,327 ไร่ จากพื้นที่ทั้งหมด 291,210 ไร่ และพบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา รองลงมาคือ ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ผล และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

จากการใช้พื้นที่ที่มีปัญหาดินเปรี้ยวจัดในการทำนา พบว่า ข้าวให้ผลผลิตต่ำมาก 30-40 ถึงต่อไร่เท่านั้น เนื่องจากเกษตรกรมีฐานะยากจนและขาดความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง จึงไม่สามารถพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดให้มีประสิทธิภาพสูงได้

กรมพัฒนาที่ดิน ได้ทำการสำรวจสภาพปัญหาและการใช้ประโยชน์ที่ดินและแนะนำส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าว ให้รู้ถึงสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขดินเปรี้ยวจัดให้ดินดีขึ้น ปลูกพืชงาม ได้ผลผลิตสูงขึ้น โดยแนะนำให้เกษตรกรใช้น้ำขังในนาแล้วระบายออกข้างจรดออกจากดิน ใช้ปูนมาร์ลปรับปรุงดิน บำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด แก่ ปอเทือง และถั่วพุ่มคำ ผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีและลดต้นทุนการผลิต ดำเนินการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

นอกจากนั้น กรมพัฒนาที่ดินได้ทำการสาธิตการใช้วัสดุปูนมาร์ล และไถกลบตอซังข้าว หมักไว้ก่อนปลูกพืชตระกูลถั่ว เพื่อไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสด ในพื้นที่นา ตำบลคอนขอ ตำบลท่าซ่าง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก พื้นที่ 300 ไร่ เพื่อเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรเห็นประโยชน์และนำไปปฏิบัติ

ปีที่ผ่านมา เกษตรกรในพื้นที่รับน้ำเขื่อนขุนด่านปราการชลอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เขตพื้นที่โครงการทำด้านส่วนขยาย หมู่ 2 ตำบลศรีนาวา อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก พื้นที่นา 1,100 ไร่ และพื้นที่โครงการทำด้านเดิม ที่ตำบลหินตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก พื้นที่ปลูกไม้ผล 400 ไร่ ได้รับปูนมาร์ลและเมล็ดพันธุ์ถั่วพุ่มนำไปปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งทำให้ได้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นจากเดิม เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และไม้ผลที่ปลูกเจริญเติบโตดีขึ้น

กรมพัฒนาที่ดินได้เร่งรัดและส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้ปรับปรุงแก้ไขดินเปรี้ยวจัด โดยวิธีการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าว

พื้นที่ในโครงการฯ ส่วนใหญ่จะเป็นเขตทำนาที่มีปัญหาดินเปรี้ยวจัด จึงนำมาสู่การแก้ไขด้วยการพัฒนาแหล่งน้ำและการเก็บกักน้ำ เพื่อประโยชน์จากระบบชลประทาน และแก้ปัญหาดินเปรี้ยวจัดโดยการใช้น้ำ ชลประทานจากเขื่อนคลองท่าด่านเพื่อการปลูกข้าว เพื่อทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

ในการปลูกพืชอื่นที่นอกเหนือไปจากข้าว และการเลี้ยงสัตว์น้ำนั้น สามารถใช้ปูนมาร์ล หรือวัสดุปรับปรุงดินชนิดอื่นเพื่อลดความเป็นกรดของดิน โดยมีแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงจากการใช้วัสดุปูนในอัตราที่เหมาะสม และการที่มีน้ำชลประทานที่สามารถปลูกพืชตลอดทั้งปีจะเป็นการแก้ปัญหาดินเปรี้ยวจัดวิธีการหนึ่งด้วย นอกจากนี้ควรมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยพืชสดในการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ตลอดจนการแก้ปัญหาด้านกายภาพของดินเหล่านี้ซึ่งเป็นดินเหนียวจัด น้ำซึมได้ยากทำให้พืชมีปัญหาเรื่องการระบายน้ำออกจากระบบราก เมื่อทำการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผลที่ต้องการดินที่มีการระบายน้ำดี ควรมีการให้ธาตุอาหารพืชทั้งชนิดและปริมาณที่เหมาะสมตามความต้องการของพืชที่ได้แนะนำไว้จากหน่วยงานต่าง ๆ

สำหรับในเขตพื้นที่เกษตรกรรมของโครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้งหมดนั้น เกษตรกรสามารถนำพื้นที่ดินที่มีขนาดเล็กหรือแปลงเล็กเนื้อที่ประมาณ 15 ไร่ โดยใช้แนวทางทฤษฎีใหม่มาบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ โดยเฉพาะในส่วนของโครงการทำด้านเดิมและโครงการทำด้านส่วนขยายซึ่งอยู่ด้านตอนบนของพื้นที่ใกล้กับเขื่อนคลองท่าด่าน มีศักยภาพในการได้รับน้ำชลประทานก่อนพื้นที่อื่น นอกจากนี้ยังอยู่ในเขตเกษตรกรรมที่ไม่มีปัญหาของดินเปรี้ยวจัด จึงมีโอกาสค่อนข้างสูงกว่าบริเวณอื่น ส่วนบริเวณตอนล่างที่อยู่ในส่วนของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก พื้นที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตเกษตรกรรมที่มีปัญหาดินเปรี้ยวจัด จึงจำเป็นต้องมีการ

จัดการปรับปรุงสภาพของดินและน้ำให้เหมาะสมเสียก่อน โดยใช้แนวทางการจัดการดินและน้ำเช่นเดียวกัน กับที่เสนอแนะไว้ในเรื่องการปรับปรุงดินเพื่อการปลูกข้าว การปลูกพืชไร่พืชผัก การปลูกไม้ผล การปลูกไม้โตเร็วและการปรับปรุงสภาพน้ำในบ่อเลี้ยงปลา ทั้งในเขตที่มีปัญหาดินเปรี้ยวจัดและในเขตที่มีการพัฒนาที่ดินแล้ว ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการประยุกต์ใช้เกษตรแบบทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดสามารถทำได้ ถ้าสามารถจัดการแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยวและน้ำเปรี้ยวได้ แต่อย่างไรก็ตามมีข้อควรคำนึงถึงการระมัดระวังไม่นำชั้นดินที่มีสารประกอบกำมะถันขึ้นมาใช้ประโยชน์ ซึ่งจะให้มีปัญหาดินเปรี้ยวจัดรุนแรงขึ้นและต้องลงทุนด้านการจัดการสูงขึ้น นอกจากนี้ถ้าหากดำเนินการด้านการเกษตรกรรมอื่นๆ ที่ได้ผลคืออยู่แล้วไม่ควรปรับเปลี่ยนมาทำทฤษฎีใหม่เพราะไม่จำเป็น และถ้ามีสระน้ำอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องขุดสระใหม่ เพียงแต่ปรับปรุงให้สามารถเก็บกักน้ำได้ก็พอ หรือถ้าหากสภาพภูมิประเทศไม่เหมาะสมทำทฤษฎีใหม่ไม่ได้ ก็ต้องหาหนทางอื่นที่เหมาะสมต่อไป โดยคำนึงถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียง เช่น เกษตรแบบผสมผสาน เกษตรบูรณาการ เกษตรอินทรีย์และเกษตรเชิงนิเวศน์ เป็นต้น

จากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินในพื้นที่โครงการทั้งหมด 291,210 ไร่ นำพื้นที่โครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

1. พื้นที่นาข้าว มีพื้นที่ทั้งหมด 196,826 ไร่ หรือร้อยละ 67.59 ของพื้นที่โครงการ โดยมีการปลูกกระจายอยู่ทั่วไป แต่ปัจจุบันอยู่ในสภาพปลูกทิ้งร้างเป็นส่วนใหญ่ บางส่วนทางตอนล่างของพื้นที่โครงการปรับเปลี่ยนมาปลูกต้นยูคาลิปตัส และเปลี่ยนมาเป็นบ่อเลี้ยงปลา
2. พื้นที่ไม้ยืนต้น มีพื้นที่ทั้งหมด 11,065 ไร่ หรือร้อยละ 3.80 ของพื้นที่โครงการ ได้แก่ ต้นยูคาลิปตัส สนประดิพัทธ์ และกระถินเทพา โดยมีการปลูกกระจายอยู่ในตอนล่างของพื้นที่โครงการแทนพื้นที่นาข้าว
3. พื้นที่ไม้ผล มีพื้นที่ทั้งหมด 9,889 ไร่ หรือร้อยละ 3.40 ของพื้นที่โครงการ ส่วนใหญ่เป็นแปลงไม้ผล โดยมีการปลูกอยู่ในตอนบนของพื้นที่โครงการบริเวณใกล้เคียงกับตัวเขื่อนฯและมีสวนส้มทิ้งร้างอยู่บริเวณตอนล่างของพื้นที่โครงการด้วย
4. โรงเรือนและสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ทั้งหมด 42,089 ไร่ หรือร้อยละ 14.45 ของพื้นที่โครงการ ได้แก่ บ่อเลี้ยงปลา บ่อเลี้ยงกุ้ง โรงเรือนเลี้ยงไก่ และบ่อเลี้ยงปลาที่มีโรงเรือนเลี้ยงไก่อยู่ด้านบน โดยมีการปลูกกระจายอยู่ในตอนล่างของพื้นที่โครงการ
5. พื้นที่ชุมชนและสิ่งก่อสร้าง มีพื้นที่ทั้งหมด 16,794 ไร่ หรือร้อยละ 5.77 ของพื้นที่โครงการ ได้แก่ เขตตัวเมือง เขตอำเภอ หมู่บ้าน วัด โรงเรียน สถานข้าราชการ โรงสีข้าวรีสอร์ท รีสอร์ททิ้งร้าง และที่ดินจัดสรรทิ้งร้าง
6. แหล่งน้ำ มีพื้นที่ทั้งหมด 10,129 ไร่ หรือร้อยละ 3.48 ของพื้นที่โครงการ ได้แก่ แม่น้ำลำคลอง อ่างเก็บน้ำ และบ่อน้ำในไร่นา โดยมีการกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่โครงการ

7. พื้นที่ป่า มีพื้นที่ทั้งหมด 1,200 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของพื้นที่โครงการ

8. พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีพื้นที่ทั้งหมด 3,218 ไร่ หรือร้อยละ 1.11 ของพื้นที่โครงการ ได้แก่ ทุ่งหญ้า ไม้
ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม และบ่อลูกรัง รวมถึงแปลงปลูกพืชผักเล็กน้อย

ปัจจุบันพื้นที่ปลูกไม้ผลทำการยกร่องจะถูกทิ้งร้าง และมีการปลูกไม้โตเร็วโดยการยกร่อง
เพิ่มขึ้น และพื้นที่บางส่วนของบริเวณดินเปรี้ยวจัด ได้ถูกเปลี่ยนแปลงใช้เป็นสถานเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น
ซึ่งพบอยู่บริเวณตอนล่างของโครงการฯ

วันนี้การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับ
ด้วยกัน ได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคลทั่วไป และ เศรษฐกิจพอเพียงระดับเกษตรกร

สำหรับเศรษฐกิจพอเพียงระดับเกษตรกร เป็นเศรษฐกิจเพื่อการเกษตรที่เน้นการพึ่งพาตนเอง
เกษตรกรจะใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการที่ดิน โดยเฉพาะแหล่งน้ำ และกิจกรรมการเกษตรได้
อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และความต้องการของเกษตรกรเองด้วยการนำเรื่องทฤษฎีใหม่ขั้นที่หนึ่ง
: ฐานการผลิตความพอเพียงมาใช้ในไร่นาของตนเอง โดยเริ่มจากการผลิต จะต้องทำในลักษณะพึ่งพาอาศัย
ทรัพยากรในไร่นาและทรัพยากรธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ให้มีความหลากหลายของกิจกรรมการเกษตรในไร่นา
มีกิจกรรมเกื้อกูลกัน กิจกรรมเสริมรายได้ ใช้แรงงานในครอบครัวทำงานอย่างเต็มที่ลดต้นทุนในการผลิต
ตลอดจนการผสมผสานกิจกรรมการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และประมง ในไร่นาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นับได้ว่าโครงการเขื่อนขุนด่านปราการชล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ แห่งนี้ ได้แผ่ขยายความ
มุ่งมั่นที่จะจัดปัญหาที่สั่งสมมานานหลายปี ทั้งปัญหาน้ำท่วมในหน้าฝน ปัญหาน้ำแล้งในช่วงฤดูแล้ง
ปัญหาดินเปรี้ยว ด้วยการพัฒนาดินเปรี้ยว พัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานขนาดใหญ่ที่สามารถเก็บกัก
และจัดสรรน้ำ เพื่อดำเนินกิจกรรมทุกประเภทภายในลุ่มน้ำนครนายกและพื้นที่ใกล้เคียงให้ราษฎรและ
เกษตรกรได้อยู่ดีมีสุขอย่างพอเพียง.

.....

ประกิต เพ็งวิชัย / เรียบเรียง

นักวิชาการเผยแพร่ 6 ว